

Drakenvriendjes

Naar het bal met vriendelijke draakjes

Doelgroep
Groep 1/2

Sluit aan bij:
Natuur en techniek
Tijd
Kunstzinnige oriëntatie
bewegingsonderwijs

Duur
c.a. 5 lessen

Vaardigheden
Ontwerpend leren

Omschrijving

In deze lessenserie ontwerpen en bouwen leerlingen een eigen drakenvriendje. Vroeger geloofden mensen dat draken echt bestonden. Ze waren bang voor de draken. Leerlingen denken na over wat een draak nou vriendelijk of eng maakt en maken daarna hun eigen vriendelijke draak, waardoor mensen niet meer bang hoeven te zijn voor draken. Hierbij wordt de cyclus van ontwerpend leren doorlopen.

Didactische verantwoording

Leerdoelen

De leerlingen leren:

- » een oplossing te bedenken voor een probleem.
- » over de rol van draken in de geschiedenis.
- » welke kenmerken horen bij vriendelijkheid.
- » hoe je een vriendelijk draakje kunt knutselen.

Aansluiting curriculum

Deze les sluit aan bij de volgende kerndoelen van [TULE](#):

- » (45) De leerlingen leren oplossingen voor technische problemen te ontwerpen, deze uit te voeren en te evalueren.
- » (52) De leerlingen leren over kenmerkende aspecten van de volgende tijdvakken: jagers en boeren; Grieken en Romeinen; monniken en ridders; steden en staten; ontdekkers en hervormers; regenten en vorsten; pruiken en revoluties; burgers en stoommachines; wereldoorlogen en holocaust; televisie en computer. De vensters van de canon van Nederland dienen als uitgangspunt ter illustratie van de tijdvakken.
- » (54) De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.

Inbedding curriculum

Deze lessenserie is vakoverstijgend en dus voor meerder vakken inzetbaar, zoals Natuur en techniek, tijd, kunstzinnige oriëntatie en bewegingsonderwijs.

Wetenschap en techniek

Sinds 2020 heeft iedere basisschool W&T-onderwijs opgenomen in het curriculum. W&T-onderwijs is een middel om de kennis, vaardigheden en houding van leerlingen te ontwikkelen. Onderzoeken en ontwerpen zijn belangrijke vaardigheden. Kinderen maken hierbij gebruik van onderliggende, vakoverstijgende vaardigheden als reflecteren, observeren en samenwerken. W&T-onderwijs richt zich daarnaast op het ontwikkelen van verschillende houdingsaspecten. Leerlingen beschouwen hun eigen gesignaleerde problemen en willen daar meer over te weten komen. Ook delen ze hun oplossingen met anderen. Tot slot ontwikkelen leerlingen kennis en inzicht over onderwerpen uit hun leefwereld. Deze lessenserie is inzetbaar voor W&T-onderwijs, want in de lessen komen alle aspecten die van belang zijn bij W&T-onderwijs aan bod.

Ontwerpend leren

Ontwerpend leren is een didactiek om wetenschap en techniek in de klas te brengen. Het stimuleert de creativiteit en probleemoplossende houding van leerlingen. 21e-eeuwse vaardigheden worden opgedaan die nodig zijn voor wetenschappelijke en technische beroepen. Deze lessenserie is gebaseerd op de cyclus van ontwerpend leren waarin vier fasen worden doorlopen. Leerlingen krijgen een probleem gepresenteerd en gaan daarvoor, door zich te verdiepen in het probleem, een oplossing bedenken, maken, testen en presenteren.

Innovatief onderwijs met Leapo

Bij WisMon zien we wetenschap en techniek als essentieel onderdeel van het onderwijs. We streven er daarom naar om wetenschap en techniek makkelijk, praktisch en concreet te maken binnen aansprekende contexten. Leapo past binnen deze visie door het aanbieden van kant-en-klaar lesmateriaal waarbij de contexten tot de verbeelding spreken en leerlingen lekker zelf aan de slag gaan.

Lesopzet

Er zijn verschillende manieren waarop W&T geïntegreerd kan worden in het onderwijs. Je kunt ervoor kiezen om W&T-onderwijs te integreren in de vakken of bijvoorbeeld wekelijks een dagdeel te besteden aan W&T. Daarom is er per fase een tijdsindicatie gegeven, zodat je vrij bent in de manier waarop je de W&T-lessen invult. Daarnaast worden er suggesties gegeven voor vakken waarbij een bepaalde fase goed aansluit.

Fase 1 - Confronteren

Leerlingen maken kennis met het onderwerp draken en de daarbij horende opdracht: maak een draak die mensen niet eng vinden. De leerlingen gaan leren wat een draak eng of juist vriendelijk maakt en maken een tekening van een drakenvriendje. Vakken: natuur en techniek, tijd en bewegingsonderwijs

Fase 2 - Maken en testen

Leerlingen knutselen een drakenvriendje die niet eng is. Vakken: natuur en techniek, tijd en kunstzinnige oriëntatie

Fase 3 - Benoemen

Leerlingen presenteren in een kringgesprek hun drakenvriendje. Ze leggen uit waarom hun drakenvriendje niet eng is. Ze sluiten optioneel af met de drakendans. Vakken: natuur en techniek, tijd en bewegingsonderwijs

Fase 4 - Verbinden

Leerlingen staan nog een keer stil bij wat een draak eng of vriendelijk maakt. Daarna kijken ze of er andere sprookjes zijn die ook enge figuren bevatten. Ze maken een tekening van een eng sprookjesfiguur die zij vriendelijk gemaakt hebben. Vakken: natuur en techniek en tijd

Dit heb je nodig

Per fase staat hier weergegeven welke spullen je nodig hebt. Je kunt dit als afvinklijstje gebruiken om de materialen te verzamelen.

Fase 1 Confronteren

- Tekenspullen
- 1x bijlage 1 en 2 (optioneel)
- bijlage 3 (optioneel)

Fase 2 Maken en testen

- Knutselmaterialen zoals: karton, wc-rollen, eierdozen, papier, ballonnen, verf, lijm, kleurpotloden, stiften etc.

Fase 3 Benoemen

- Stokjes of haakjes voor de geknutselde draakjes (optioneel)

Fase 4 Verbinden

- Tekenspullen
- Bijlage 4, 5 en 6 (optioneel)

Fase 1 - Confronteren

In deze fase wordt het thema draken geïntroduceerd. Leerlingen gaan nadenken waarom draken vaak eng gevonden worden en wat een draak vriendelijker zou maken. Ze maken daarna een tekening van hun vriendelijke drakenvriendje.

Per dia wordt toegelicht wat je als leerkracht kunt vertellen, wat de leerlingen doen en eventueel extra achtergrondinformatie.

Legenda:

- Vertel dit de leerlingen
- Dit doen de leerlingen
- Achtergrondinformatie

Toelichting

Dia's

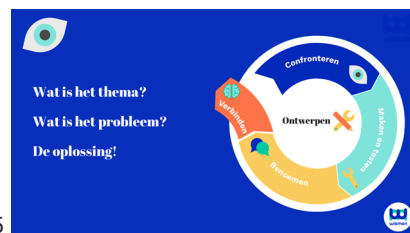
In deze lessenserie gaan leerlingen aan de slag met het thema draken. Ze leren meer over wat een draak eng maakt of juist vriendelijk. Ze maken zelf een tekening van een vriendelijke draak.

Leerlingen gaan een vriendelijk drakenvriendje ontwerpen en daarbij doorlopen ze het proces van een echte ontwerper. Ze verdiepen zich in het probleem, maken een drakenvriendje, kijken of het probleem is opgelost en verdiepen zich tenslotte in andere enge sprookjesfiguren.

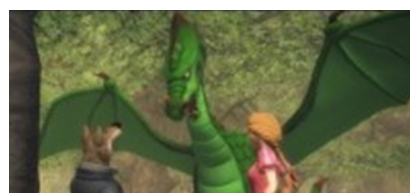

In de eerste fase maken leerlingen kennis met het thema en het probleem dat zij gaan oplossen.

Doe met de leerlingen de drakendans ter introductie van het thema 'draken'. Door het filmpje te volgen leren leerlingen de dans.

6 Drakendans

Stel leerlingen de vraag of ze draken eng vinden of juist niet en waarom ze dat vinden. Ga hierover in gesprek.

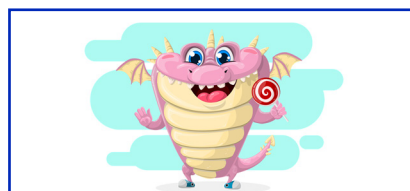
Introduceer daarna het probleem. Clara woont in een kasteel waar ook draakjes wonen. Ze wil graag een bal organiseren, maar is bang dat de bewoners niet naar het feest durven te komen. Clara weet dat de draakjes niemand kwaad doen, maar de mensen zijn toch bang voor de draakjes. De opdracht voor de leerlingen is dus om ervoor te zorgen dat de mensen niet meer bang zijn voor de draakjes.

7

Bespreek in een kringgesprek waarom mensen draken eng kunnen vinden. Bekijk de dia's 8 t/m 13 samen met de leerlingen. Laat ze steeds nadenken of ze deze draak eng of juist vriendelijk vinden en waarom. Laat ze hun mening met elkaar delen.

8 Eng of vriendelijk?

Een andere optie is om ruimte te maken in de klas of om naar de gymzaal of het schoolplein te gaan. Leg aan de ene kant een plaatje van een "enge" draak (bijlage 1) en aan de andere kant een plaatje van een "lieve" draak (bijlage 2). Geef de leerlingen steeds een eigenschap, lichaamsdeel of kleur en laat ze naar de draak rennen bij wie ze dit vinden passen. Je kunt af en toe een leerling vragen waarom hij of zij bij een bepaalde draak is gaan staan.

Leerlingen gaan een tekening maken met een vriendelijke draak, hun drakenvriendje. Ze hebben eerder nagedacht wat een draak nou vriendelijk maakt of juist niet en dit kunnen ze toepassen in de tekening.

Leerlingen kunnen bijlage 3 eventueel gebruiken als omlijning van de draak en die draak vervolgens vriendelijk maken. Het is ook mogelijk om de leerlingen helemaal een eigen draak te laten tekenen.

14 Drakenvriendje tekenen

Fase 2 - maken en testen

In de tweede fase gaan de leerlingen hun eigen drakenvriendje knutselen.

Per dia wordt toegelicht wat je als leerkracht kunt vertellen, wat de leerlingen doen en eventueel extra achtergrondinformatie.

Toelichting

In deze fase gaan leerlingen, met behulp van de tekening die zij eerder gemaakt hebben, hun eigen drakenvriendje knutselen.

Leerlingen gaan hun eigen vriendelijke draakje knutselen. Dit doen ze individueel. Ze kunnen hierbij de tekening uit de vorige fase gebruiken als voorbeeld. Dit hoeft niet. Om de leerlingen wat meer begeleiding te bieden kun je steeds een lichaamsdeel van de draak noemen en ze dan na laten denken van welk materiaal ze dat deel willen maken en dat ze die materialen dan gelijk verzamelen. Doe dit lichaamsdeel voor lichaamsdeel.

Leerlingen kunnen verschillende materialen gebruiken zoals: karton, wc-rollen, eierdozen, papier, ballonnen, verf, lijm, kleurpotloden, stiften etc.

Dia's

15

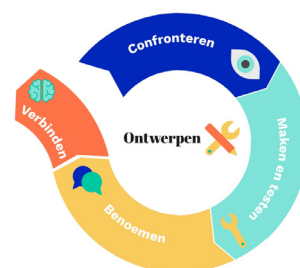
16

Fase 3 - Benoemen

In deze fase presenteren leerlingen hun gemaakt drakenvriendje aan elkaar en leggen ze uit waarom hun draakje niet eng maar vriendelijk is.

Per dia wordt toegelicht wat je als leerkracht kunt vertellen, wat de leerlingen doen en eventueel extra achtergrondinformatie.

Toelichting

Dia's

Leerlingen gaan hun drakenvriendje presenteren aan klasgenoten. Het is een mogelijkheid om deze fase af te sluiten met de drakendans.

17

Wat ga ik vertellen?
Hoe ga ik presenteren?
Kijk wat ik gemaakt heb!

Leerlingen kunnen één voor één hun drakenvriendje laten zien aan andere klasgenootjes in een kringgesprek. Iedere leerling krijgt de tijd om uit te leggen wat hij/zij gedaan heeft om het draakje een vriendelijk uiterlijk te geven. Je kunt ze dan ook laten nadenken of ze willen dat het draakje praat en wat ze dan zouden zeggen om ervoor te zorgen dat mensen niet meer bang voor ze zijn.

18

Drakenvriendje presenteren

Je kunt de les optioneel afsluiten met de drakendans. Je kunt ze dan laten kiezen of ze hun draakje op een stokje vastmaken of dat jullie de draakjes ophangen, zodat ze samen kunnen dansen, zonder dat de draakjes kapot gaan.

19

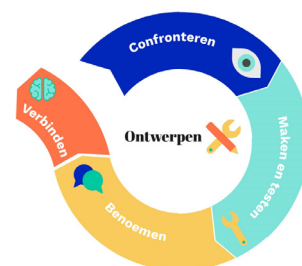

Drakendans

Fase 4 - Verbinden

In deze fase maken de leerlingen de verbinding tussen wat ze geleerd hebben over eigenschappen, kleuren en lichaamsdelen die iets of iemand vriendelijk maken en sprookjes.

Per dia wordt toegelicht wat je als leerkracht kunt vertellen, wat de leerlingen doen en eventueel extra achtergrondinformatie.

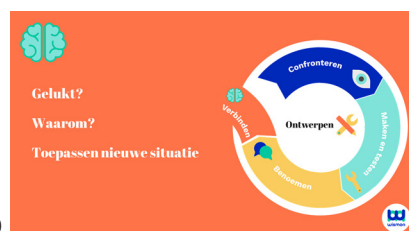

Toelichting

Dia's

Leerlingen maken de connectie tussen hun vriendelijke draakjes en enge sprookjes. Ze gaan een tekening maken van een vriendelijke variant van een sprookjesfiguur die ze eigenlijk een beetje eng vinden.

20

Heb het met leerlingen in een kringgesprek nogmaals over wat een draak nou eng of juist vriendelijk maakt. Koppel dit aan sprookjes. In sprookjes zitten ook figuren die misschien een beetje eng zijn voor leerlingen, zoals Cruella de Vil, Ursula, Maleficent en de boze wolf. Laat ze hierover nadenken en ga kijken of jullie samen een aantal van deze sprookjesfiguren kunnen bedenken. Bedenk daarna hoe jullie deze figuren een vriendelijker uiterlijk kunnen geven.

21

Laat de leerlingen vervolgens een sprookjesfiguur kiezen en hier een vriendelijke tekening van maken. De bijlagen ... kunnen leerlingen gebruiken als ze het lastig vinden om uit het niets een sprookjesfiguur te tekenen.

22

Sluit het project samen af. Blick terug op de cyclus die jullie doorlopen hebben. Vraag ze wat ze geleerd hebben en wat ze het leukste vonden van het project.

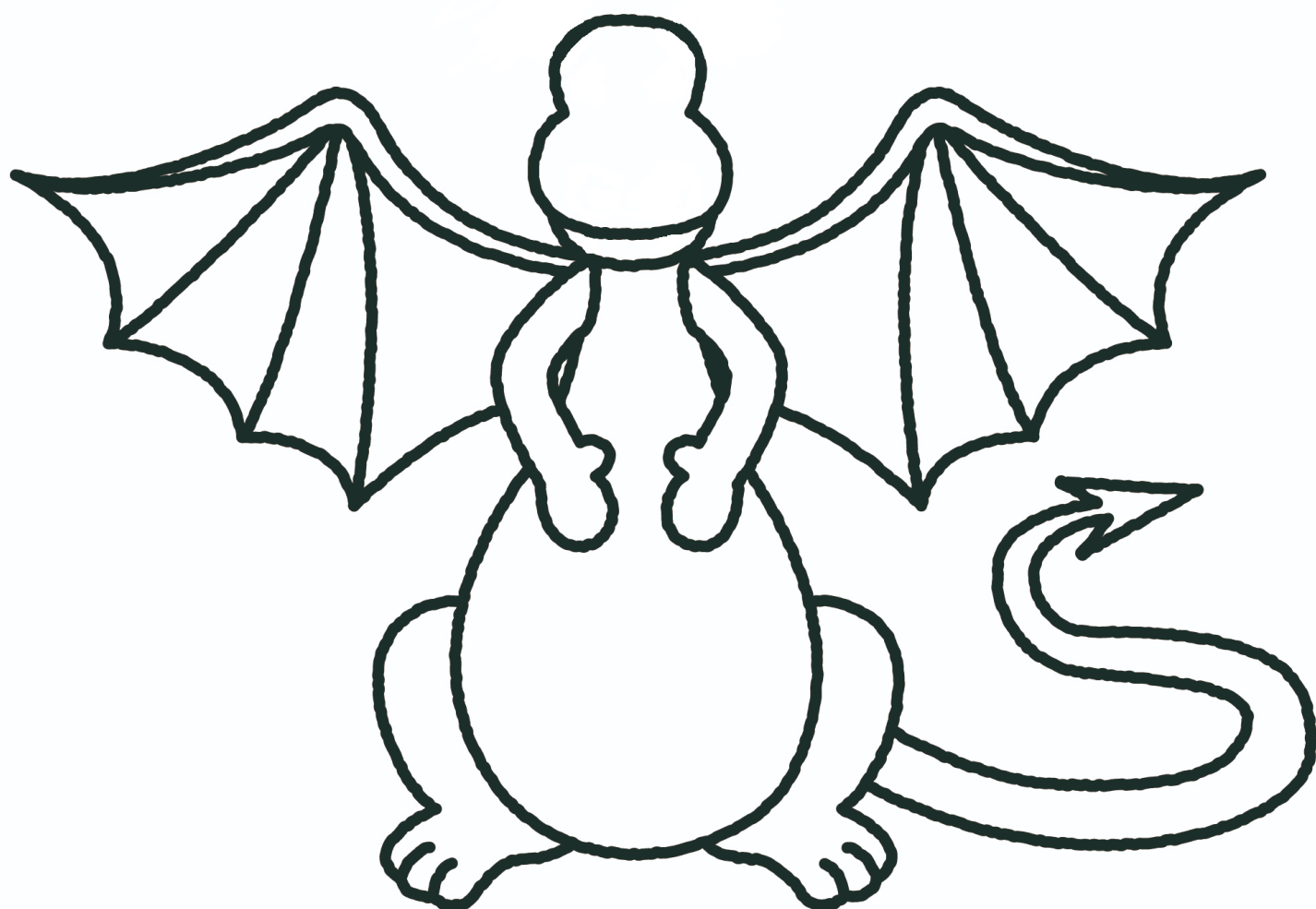
Bijlage 1 - Enge draak

Bijlage 2 - lieve draak

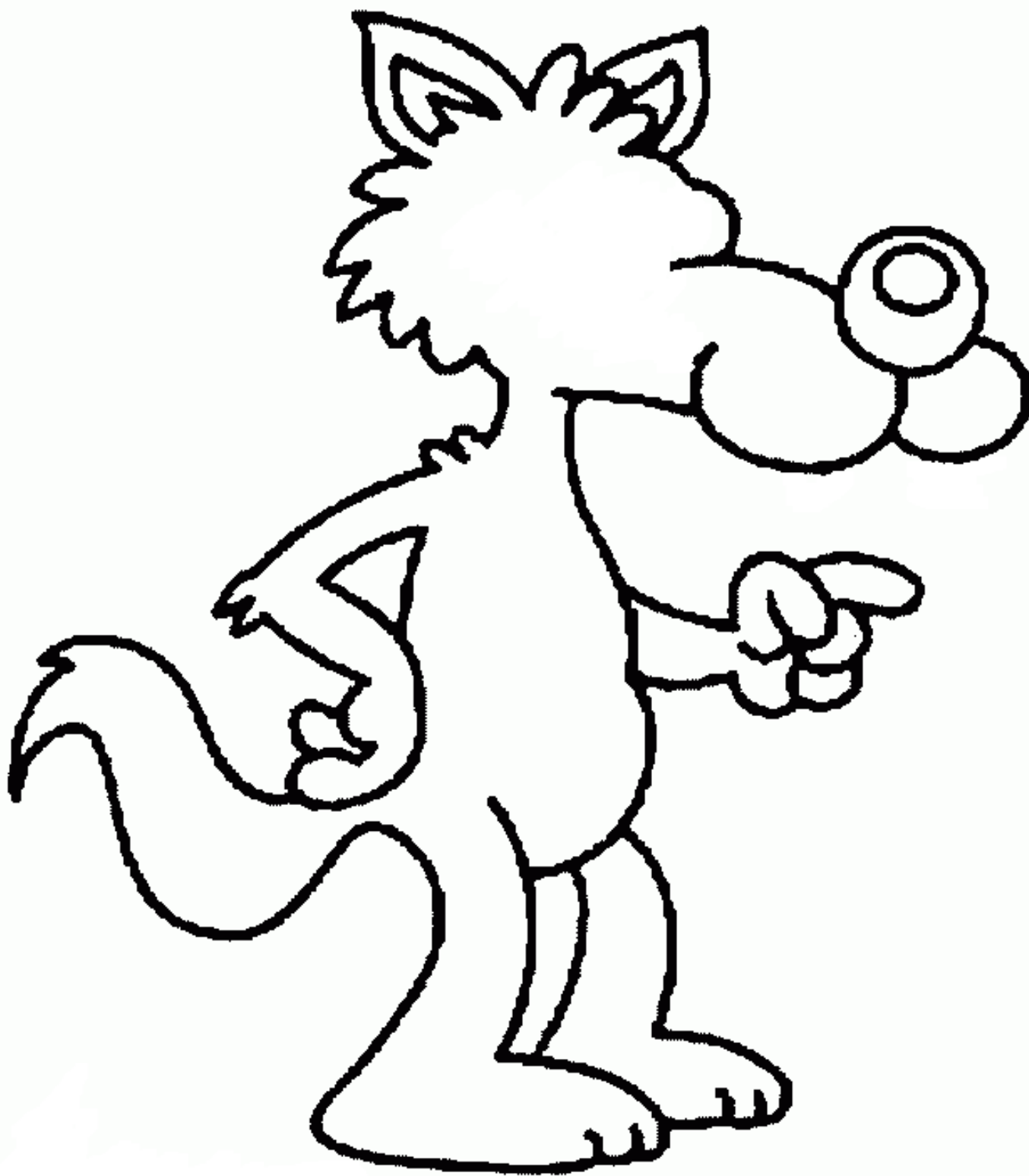
Bijlage 3 - tekening draak

Bijlage 4 - sprookjesfiguur 1

Bijlage 5 - sprookjesfiguur 2

Bijlage 6 - sprookjesfiguur 3

